

Navođenje zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla glavnoga sastojka hrane

Marija Batinić Sermek

Ministarstvo poljoprivrede

9. Stručni skup Okoliš i zdravlje, 5.7.2019. u Koprivnici

Sadržaj

- Podrijetlo hrane
- Podrijetlo glavnog sastojka hrane
- Praktični primjeri

Podrijetlo hrane

Pojmovi

→ Zemlja podrijetla

- UREDBA (EU) br. 952/2013 o Carinskom zakoniku Unije
- Roba koja je u cijelosti dobivena u jednoj zemlji ili području smatra se robom koja ima podrijetlo iz te zemlje ili tog područja
- Roba čija proizvodnja uključuje više od jedne zemlje ili područja smatra se robom koja potječe iz zemlje ili područja gdje je obavljena posljednja značajna, gospodarski opravdana obrada ili prerada, u poduzeću opremljenom za taj postupak, što rezultira izradom novog proizvoda ili predstavlja značajan stupanj izrade

Pojmovi

➔ Mjesto podrijetla

- mjesto koje se navodi kao mjesto iz kojeg potječe hrana, a koje nije „zemlja podrijetla”

Primjeri: regija unutar države, regija od više država, EU i dr.

Pojmovi

➔ Što nije **zemlja podrijetla** ili **mjesto podrijetla** ?

- ime, naziv ili adresa subjekta u poslovanju hranom na etiketi ne smatra se zemljom podrijetla ili mjestom podrijetla hrane u smislu Uredbe (EU) br. 1169/2011

Primjer:

Tvrtka d.o.o., Adresa 1, XXXXX Grad, Država

ALI.....ako prezentacija naziva i adrese SPH očigledno promovira određeno podrijetlo, može se smatrati informacijom o podrijetlu

Obvezno navođenje zemlje podrijetla

ako bi izostavljanje toga podatka moglo dovesti potrošača u zabludu u pogledu stvarne zemlje ili mjesta podrijetla hrane, a posebno ako bi informacije koje prate hranu ili čitava etiketa ukazivale na to da hrana potječe iz druge zemlje ili mjesta podrijetla

med
voće i povrće
maslinovo ulje
goveđe, svinjsko, kozje,
ovčje, meso peradi
riba
...

Kako se navodi informacija o zemlji podrijetla ?

Podrijetlo glavnog sastojka hrane

Pojmovi

→ Glavni sastojak

- sastojak ili sastojci hrane koji čine više od 50 % te hrane ili koje potrošači uobičajeno dovode u vezu s nazivom hrane te za koje se u većini slučajeva zahtijeva navođenje količine

mlijeko u
siru

Glavni sastojak

KAKO ODREDITI

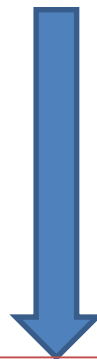
Kvantitativni princip

- više od 50%

ILI

Kvalitativni princip

- potrošači uobičajeno dovode u vezu s nazivom hrane te za koje se u većini slučajeva zahtijeva navođenje količine

Odluka SPH uzimajući u obzir:

- sastav hrane
- ukupnu prezentaciju etikete
- potrošačevu percepciju

Glavni sastojak

KAKO ODREDITI

- može biti više glavnih sastojaka – potrebno navesti podrijetlo za sve
- glavni sastojak može biti složeni sastojak
- podrijetlo složenog sastojka:
  - ✓ gdje je prošao posljednju značajnu, gospodarski opravdanu preradu ili
  - ✓ gdje je podrijetlo sirovog sastojka u složenom sastojku

Praksa poštenog informiranja!

- Primjer:
  1. sok od koncentriranog soka od naranče
podrijetlo naranči
  2. čokoladne napolitanke
podrijetlo čokolade

Zemlja podrijetla glavnog sastojka hrane

KAD NAVESTI?

- 1) Podrijetlo hrane navedeno
- 2) Podrijetlo hrane i glavnog sastojka nije isto

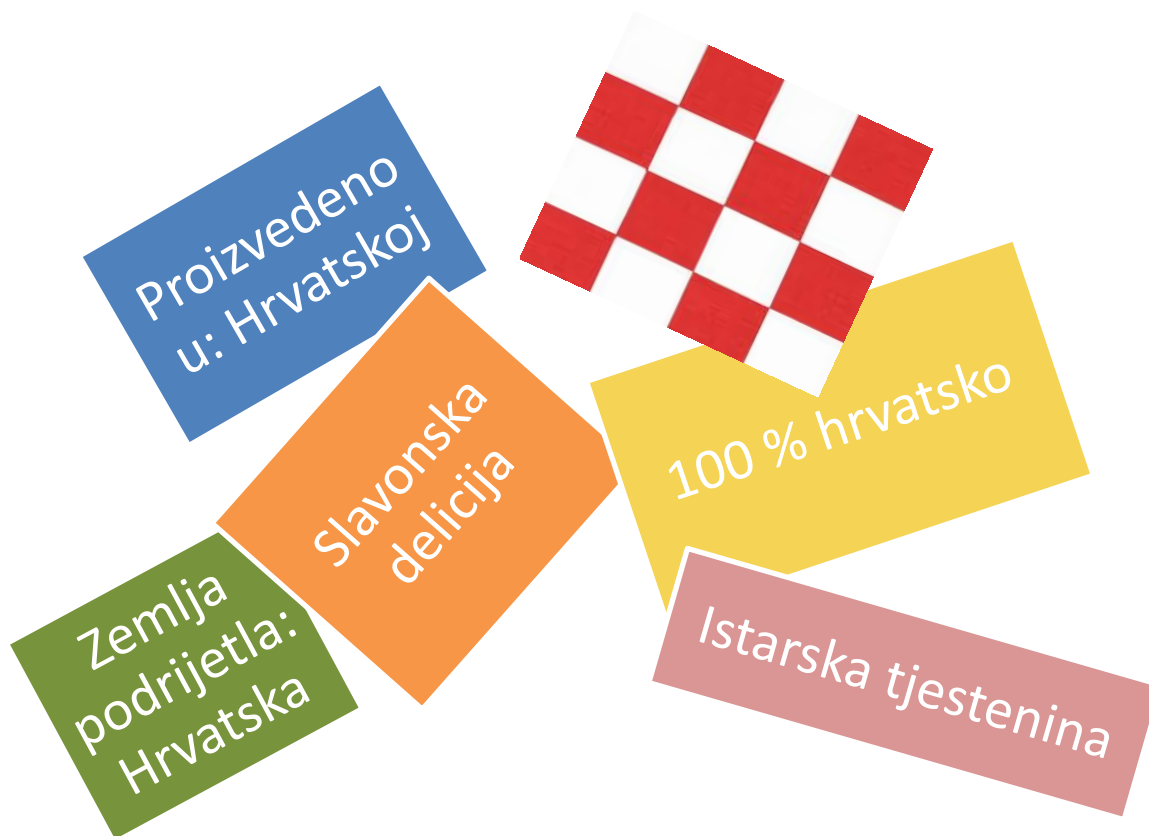
Primjer:

- ✓ *kruh proizveden u Hrvatskoj od brašna iz Slovenije*
- ✓ *podrijetlo kruha istaknuto na etiketi*

Zemlja podrijetla glavnog sastojka hrane

KAD NAVESTI?

*Podrijetlo hrane **JE** navedeno*

- Izjave
- Simboli
- Slikovni prikazi
- Pojmovi
- Logo

Zemlja podrijetla glavnog sastojka hrane

KAD NAVESTI?

*Podrijetlo hrane **NIJE** navedeno*

Proizvodi:
Tvrtka d.d., adresa
X, Grad, Država

Francuska
salata

Talijanski
stil/recept

Srijemska kobasica

- Pravni, uobičajeni i generički nazivi
- Ime, naziv i adresa subjekta u poslovanju s hranom odgovornog za informacije o hrani
- Identifikacijska oznaka (Uredba (EZ) br. 853/2004)

Zemlja podrijetla glavnog sastojka hrane

KAD NAVESTI?

Podrijetlo hrane navedeno, ALI nije potrebno navesti podrijetlo glavnog sastojka hrane

Hrvatska kvaliteta

- Zaštićene zemljopisne oznake
- Registrirani žigovi

Zemlja podrijetla glavnog sastojka hrane

ŠTO NAVESTI?

(a) zemlju ili mjesto podrijetla glavnog sastojka

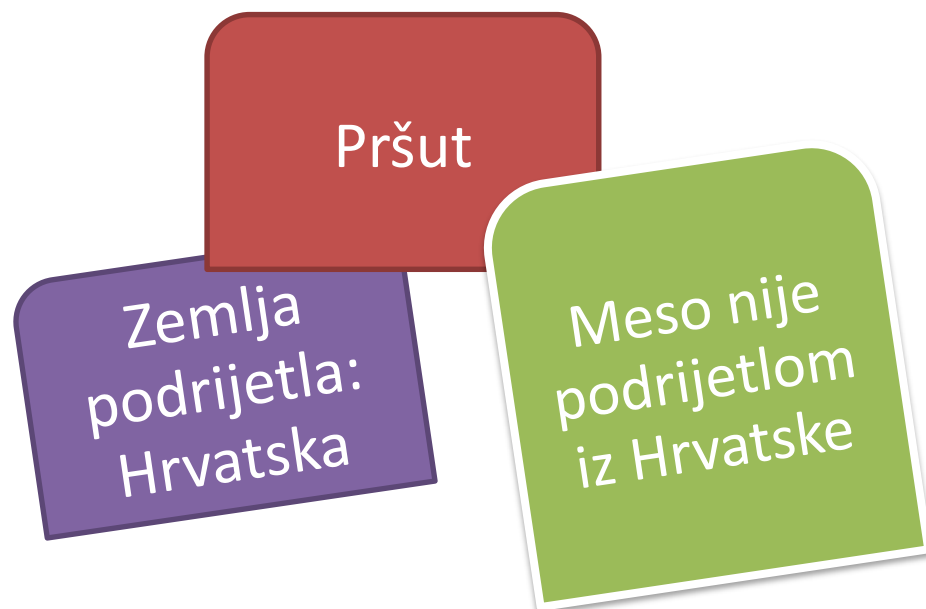

Zemlja podrijetla glavnog sastojka hrane

ŠTO NAVESTI?

...ili

(b) Informaciju da se zemlja ili mjesto podrijetla glavnoga sastojka razlikuju od zemlje ili mjesta podrijetla hrane

Zemlja podrijetla glavnog sastojka hrane

KAKO NAVESTI?

Navođenje geografskog područja:

1) IZBOR između:

- „EU”, „izvan EU-a” ili „EU i izvan EU-a”
- Regija više država
- FAO ribolovna zona
- Država članica ili treća zemlja
- Regija u državi
- Zemlja ili mjesto podrijetla sastojka na kojeg se primjenjuju posebna pravila Unije

Zemlja podrijetla glavnog sastojka hrane

KAKO?

Primjer:

Koncentrat rajčice

Zemlja podrijetla: Hrvatska

✓ Zemlja podrijetla rajčice: Hrvatska i Italija

Ili

Primjer:

Koncentrat rajčice

Zemlja podrijetla: Austrija

✓ Mjesto podrijetla rajčice: EU

Zemlja podrijetla glavnog sastojka hrane

PREZENTACIJA?

- ✓ u istom vidnom polju s navodom o zemlji podrijetla hrane

- ✓ visinom slova ne manjom od najmanje obvezne – 1,2 mm, odnosno u slučaju ambalaže čija je najveća površina manja od 80 cm², visinom slova ne manjom od 0,9 mm

Praktični primjeri

Primjer 1. Trajno mlijeko

Etiketa:

Mlijeko trajno s 2,8% mm

Na tržište RH stavlja: Trgovački lanac d.o.o., Trgovačka ulica 1, 10000 Zagreb, Hrvatska

Zemlja podrijetla: Hrvatska

Što znamo o proizvodu:

- Sirovo mlijeko je iz Bugarske

1. Podrijetlo hrane obvezno?

NE

2. Podrijetlo glavnog sastojka hrane obvezno?

DA

3. Koji je glavni sastojak?

Sirovo mlijeko

4. Kako navesti podrijetlo glavnog sastojka?

Sirovo mlijeko je iz Bugarske.

Sirovo mlijeko je iz EU.

Sirovo mlijeko nije iz Hrvatske.

Primjer 2. Čajno pecivo s lješnjacima i medom

Etiketa:

Sastojci: pšenično brašno, žitarice (zobene pahuljice, ječmene pahuljice), šećer, palmina mast, med (2%), lješnjaci (2%)

Proizvedeno u Hrvatskoj

Proizvođač: Hrvatski proizvođač keksa, Ulica kekasa 2, 31000 Osijek, Hrvatska

Što znamo o proizvodu:

- Svi sastojci su iz Hrvatske osim lješnjaka

1. Podrijetlo hrane obvezno?

NE

2. Podrijetlo glavnog sastojka hrane obvezno?

Ovisi o glavnom sastojku

3. Koji je glavni sastojak?

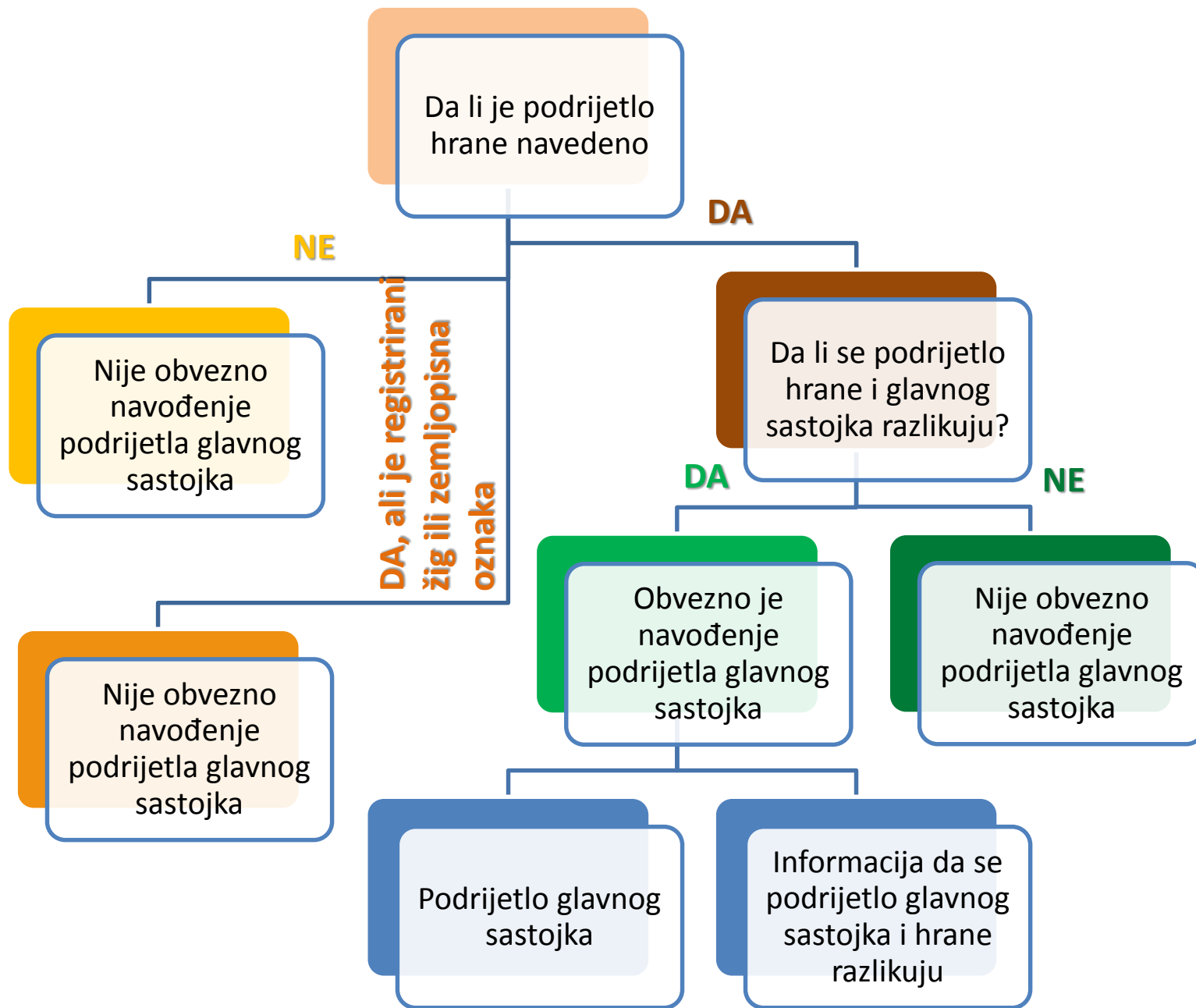
Pšenično brašno ili lješnjaci ili med

4. Kako navesti podrijetlo glavnog sastojka?

Lješnjaci nisu iz Hrvatske.

Lješnjaci su iz EU i izvan EU.

Zemlja podrijetla glavnog sastojka hrane

KAD STUPA NA SNAGU?

- Primjena od **1. travnja 2020.**
- Hrana koja je stavljena na tržište ili označena do tog datuma može se prodavati do isteka zaliha
- Vodič o primjeni pravila za navođenje ZP glavnog sastojka hrane u studenom 2019.

Zemlja podrijetla glavnog sastojka hrane

ZAKONODAVSTVO?

- Uredba (EU) br. 1169/2011 o informiranju potrošača o hrani
- Provedbena Uredba Komisije (EU) 2018/775 od 28. o utvrđivanju pravila za primjenu članka 26. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1169/2011
  - Ispravak: pogrešan prijevod u članku 3. stavku 3. Uredbe, umjesto: „ako se zemlja podrijetla ili mjesto podrijetla hrane navode riječima“ treba stajati: „ako se zemlja podrijetla ili mjesto podrijetla hrane navode u nepisanom obliku“.

Hvala na pažnji!

Marija Batinić Sermek

marija.b-sermek@mps.hr

01 610 9950